Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Fjerde Afdeling)

19. september 2019*

»Præjudiciel forelæggelse – social sikring af vandrende arbejdstagere – forordning (EØF) nr. 1408/71 – artikel 13 – lovgivning, der finder anvendelse – hjemmehørende i en medlemsstat, som henhører under anvendelsesområdet for forordning (EØF) nr. 1408/71 – ydelse vedrørende ordningen for alderspensionsforsikring eller vedrørende børneydelser – bopælsmedlemsstat og beskæftigelsesmedlemsstat – afslag«

I de forenede sager C-95/18 og C-96/18,

angående to anmodninger om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Hoge Raad der Nederlanden (Nederlandenes øverste domstol), ved afgørelser af 2. februar 2018, indgået til Domstolen den 9. februar 2018, i sagerne

Sociale Verzekeringsbank

mod

F. van den Berg (sag C-95/18),

H.D. Giesen (sag C-95/18),

C.E. Franzen (sag C-96/18),

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, M. Vilaras, og dommerne K. Jürimäe (refererende dommere), D. Šváby, S. Rodin og N. Piçarra,

generaladvokat: E. Sharpston,

justitssekretær: ekspeditionssekretær M. Ferreira,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 23. januar 2019,

efter at der er afgivet indlæg af:

– Sociale Verzekeringsbank ved H. van der Most og N. Abdoelbasier,

– F. van den Berg ved E.C. Spiering,

* Processprog: nederlandsk.

– den nederlandske regering ved M.K. Bulterman, H.S. Gijzen og L. Noort, som befuldmægtigede,

– den tjekkiske regering ved M. Smolek, J. Pavliš og J. Vláčil, som befuldmægtigede,

– den svenske regering ved A. Falk, C. Meyer-Seitz, H. Shev, L. Zettergren og A. Alriksson, som befuldmægtigede,

– Europa-Kommissionen ved M. van Beek og D. Martin, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 26. marts 2019,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningerne om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 45 TEUF og 48 TEUF samt af artikel 13 og 17 i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som ændret og ajourført ved Rådets forordning (EF) nr. 118/97 af 2. december 1996 (EFT 1997, L 28, s. 1), som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1992/2006 af 18. december 2006 (EUT 2006, L 392, s. 1) (herefter »forordning nr. 1408/71«).

2 Disse anmodninger er blevet indgivet i forbindelse med tvister mellem Sociale Verzekeringsbank (social sikringskasse, Nederlandene) (herefter »SVB«), på den ene side, og F. van den Berg, H.D. Giesen og C.E. Franzen, på den anden side, vedrørende de afgørelser, hvorved SVB nedsatte henholdsvis den alderspension og det ægtefælletillæg, der var tildelt F. van den Berg og H.D. Giesen, og afslog at tildele C.E. Franzen børneydelser.

Retsforskrifter

EU-retten

3 1., 4.-6. og 8.-11. betragtning til forordning nr. 1408/71 lyder således:

»Reglerne om koordinering af de enkelte medlemsstaters lovgivning om social sikring indgår som led i den frie bevægelighed for personer og skal således bidrage til en forbedring af arbejdstagernes levestandard og beskæftigelsesvilkår.

[…]

[D]et er nødvendigt at respektere de karakteristiske træk ved de nationale lovgivninger om social sikring og kun udarbejde en koordineringsordning.

[K]oordineringsreglerne skal sikre, at der inden for [Unionen] gives samtlige statsborgere i medlemsstaterne, samt deres ydelsesberettigede pårørende, ligebehandling efter de enkelte medlemsstaters lovgivning.

[K]oordinationsreglerne skal gøre det muligt for arbejdstagere og selvstændige erhvervsdrivende, der flytter inden for [Unionen], samt deres ydelsesberettigede pårørende, at bevare de rettigheder og fordele, de har erhvervet, eller som er under optjening.

[…]

[A]rbejdstagere og selvstændige erhvervsdrivende, som flytter inden for [Unionen], bør være omfattet af den sociale sikringsordning i en enkelt medlemsstat således, at samtidig anvendelse af flere nationale lovgivninger og de vanskeligheder, som kan opstå som følge heraf, undgås.

[D]e tilfælde, hvor en person som en undtagelse fra den almindelige regel samtidig er omfattet af lovgivningen i to medlemsstater, bør i videst muligt omfang begrænses i antal og rækkevidde.

[F]or i videst muligt omfang at sikre ligebehandling af alle arbejdstagere og selvstændige erhvervsdrivende, der er beskæftiget på en medlemsstats område, er det hensigtsmæssigt som hovedregel at fastsætte, at den lovgivning, der skal finde anvendelse, er lovgivningen i den medlemsstat, på hvis område den pågældende udøver sin lønnede beskæftigelse eller selvstændige virksomhed.

[D]er bør fastsættes undtagelser fra denne hovedregel i særlige tilfælde, som kræver et andet anvendelseskriterium.«

4 Denne forordnings artikel 1 bestemmer:

»I denne forordning:

a) betyder udtrykkene »arbejdstager« og »selvstændig erhvervsdrivende« henholdsvis enhver person:
   i) der er forsikret i henhold til en tvungen forsikring eller en frivillig fortsat forsikring mod en eller flere risici, der svarer til de sikringsgrene, som indgår i en social sikringsordning for arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende, eller til en særlig ordning for tjenestemænd
   ii) der, inden for rammerne af en social sikringsordning for samtlige indbyggere eller for hele den erhvervsmæssigt beskæftigede del af befolkningen, er tvungent forsikret mod en eller flere risici, der svarer til de sikringsgrene, på hvilke denne forordning finder anvendelse:

      – når det efter vedkommende sikringsordnings administrations- eller finansieringsmetode er muligt at identificere den pågældende som arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende,

      eller

      – i mangel af sådanne kriterier, når den pågældende er forsikret i henhold til en tvungen forsikring eller en frivillig fortsat forsikring mod en af de i bilag I opregnede risici inden for rammerne af en ordning for arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende eller af en ordning omhandlet under nr. iii), eller, såfremt en sådan ordning ikke findes i vedkommende medlemsstat, når den pågældende svarer til definitionen i bilag I

[…]«

5 Nævnte forordnings artikel 2 med overskriften »Personkreds« bestemmer i stk. 1:

»Denne forordning finder anvendelse på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og studerende, som er eller har været omfattet af lovgivningen i en eller flere medlemsstater, og som er statsborgere i en af disse stater eller er statsløse eller flygtninge bosat på en medlemsstats område, samt på deres familiemedlemmer og efterladte.«

6 Samme forordnings artikel 4, stk. 1, lyder således:

»Denne forordning finder anvendelse på enhver lovgivning om social sikring, der vedrører:

a) ydelser i anledning af sygdom og moderskab

b) ydelser ved invaliditet, herunder ydelser, der tager sigte på at bevare eller forbedre erhvervsevnen

c) ydelser ved alderdom

d) ydelser til efterladte

e) ydelser i anledning af arbejdsulykker og erhvervssygdomme

f) ydelser ved dødsfald

g) arbejdsløshedsydelser

h) familieydelser.«

7 Afsnit II i forordning nr. 1408/71 med overskriften »Bestemmelse af, hvilken lovgivning der skal anvendes« indeholder en artikel 13, der lyder således:

»1. Med forbehold af artikel 14c og 14f er der personer, der er omfattet af denne forordning, alene undergivet lovgivningen i én medlemsstat. Spørgsmålet om, hvilken lovgivning der skal anvendes, afgøres efter bestemmelserne i dette afsnit.

2. Med forbehold af artikel 14 til 17:

a) er en person, der har lønnet beskæftigelse på en medlemsstats område, omfattet af denne stats lovgivning, selv om han er bosat på en anden medlemsstats område, eller den virksomhed eller arbejdsgiver, der beskæftiger ham, har sit hjemsted eller sin bopæl på en anden medlemsstats område

[…]

f) er en person, som ophører med at være omfattet af en medlemsstats lovgivning, uden at han bliver omfattet af en anden medlemsstats lovgivning i overensstemmelse med en af reglerne i ovenstående litra eller med en af de i artikel 14 til 17 omhandlede undtagelser eller særlige regler, omfattet af lovgivningen i den medlemsstat, på hvis område han er bosat, i overensstemmelse med bestemmelserne i denne lovgivning alene.«

8 I denne forordnings artikel 17 bestemmes:

»To eller flere medlemsstater, deres kompetente myndigheder eller de af disse myndigheder udpegede organer kan efter aftale gøre undtagelser fra artikel 13 til 16 til fordel for visse personer eller visse personkategorier.«

Nederlandsk ret

AOW

9 I henhold til artikel 2 i Algemene Ouderdomswet (almindelig lov om alderspension) af 31. maj 1956 (Stb. 1956, nr. 281, herefter »AOW«) forstås ved »hjemmehørende« i denne lov en person, der er bosat i Nederlandene.

10 AOW's artikel 3, stk. 1, bestemmer, at en persons bopælssted afgøres ud fra omstændighederne.

11 I AOW's artikel 6, stk. 1, litra a), bestemmes, at en person, som endnu ikke har nået pensionsalderen, og som er hjemmehørende, er forsikret i overensstemmelse med denne lovs bestemmelser. I artikel 6, stk. 3, præciseres, at kredsen af forsikrede, uanset samme artikels stk. 1 og 2, kan udvides eller afgrænses ved administrative forskrifter eller i henhold til sådanne forskrifter.

12 Ved lov af 29. april 1998 (Stb.1998, nr. 267) blev der i AOW indsat en artikel 6a, som finder anvendelse med tilbagevirkende kraft fra den 1. januar 1989 og har følgende ordlyd:

»I givet fald som en undtagelse fra AOW's artikel 6 og de i medfør heraf udstedte bestemmelser

a) anses en person for forsikret, når hans forsikring i henhold til denne lov følger af anvendelsen af bestemmelserne i en traktat eller i en afgørelse truffet af en international organisation

b) anses en person ikke for forsikret, når lovgivningen i en anden stat finder anvendelse på vedkommende i henhold til en traktat eller en afgørelse truffet af en international organisation.«

13 I AOW's artikel 13, stk. 1, litra a), bestemmes, at pensionen nedsættes med 2% for hvert kalenderår, den pensionsberettigede efter det fyldte 15. år, men før det fyldte 65. år, ikke har været forsikret.

14 I nævnte artikel 13, stk. 2, litra a), bestemmes, at bruttotillægget nedsættes med 2% for hvert kalenderår, den pensionsberettigedes ægtefælle efter den pensionsberettigedes fyldte 15. år, men før dennes fyldte 65. år, ikke har været forsikret.

15 I henhold til AOW's artikel 45, stk. 1, første punktum, således som denne bestemmelse var affattet den 1. april 1985, kan de forsikrede og tidligere forsikrede i de tilfælde, på de betingelser og i overensstemmelse med den sats, der fastsættes ved administrative forskrifter, indbetale bidrag for perioder efter det fyldte 15. år, men før det fyldte 65. år, i hvilke de ikke er eller ikke har været forsikret.

16 I henhold til samme bestemmelse, i den affattelse, der var gældende den 1. januar 1990, kan de forsikrede og tidligere forsikrede i de tilfælde, på de betingelser og i overensstemmelse med satser, der fastsættes ved eller i henhold til administrative forskrifter, frivilligt forsikre sig i de perioder efter det fyldte 15. år, men før det fyldte 65. år, i hvilke de ikke er eller ikke har været forsikret.

AKW

17 Artikel 2 og artikel 3, stk. 1, i Algemene Kinderbijslagwet (almindelig lov om børneydelser) af 26. april 1962 (Stb. 1962, nr. 160, herefter »AKW«) svarer for så vidt angår deres indhold til AOW's artikel 2 og artikel 3, stk. 1.

18 I henhold til AKW's artikel 6, stk. 1, litra a), er en person, som er hjemmehørende, forsikret i henhold til bestemmelserne i denne lov.

19 I AKW's artikel 6a, litra b), bestemmes i den affattelse, der finder anvendelse på hovedsagerne, at en person, i givet fald som en undtagelse fra AKW's artikel 6 og de i medfør heraf udstedte bestemmelser, ikke anses for forsikret, når lovgivningen i en anden stat finder anvendelse på vedkommende i henhold til en traktat eller en afgørelse truffet af en international organisation.

Bekendtgørelser om udvidelse og begrænsning af kredsen af forsikrede efter de sociale forsikringer

20 I løbet af den i hovedsagerne omhandlede periode blev der vedtaget flere på hinanden følgende versioner af Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekeringen (bekendtgørelse om udvidelse og begrænsning af kredsen af forsikrede efter de sociale forsikringer) i henhold til AOW's

artikel 6, stk. 3, og AKW's artikel 6, stk. 3. Således finder bekendtgørelse af 19. oktober 1976 (Stb. 557, herefter »BUB 1976«), bekendtgørelse af 3. maj 1989 (Stb. 164, herefter »BUB 1989«) og bekendtgørelse af 24. december 1998 (Stb. 746, herefter »BUB 1999«) successivt anvendelse på de i hovedsagerne omhandlede omstændigheder.

21 I medfør af artikel 2, stk. 1, litra a), i BUB 1976 anses en hjemmehørende, som har lønnet beskæftigelse uden for Kongeriget Nederlandene, og som i medfør heraf er forsikret i henhold til en udenlandsk lovpligtig ordning vedrørende alderspensions- og efterladtepensionsydelser samt børneydelser, der er gældende i det land, hvor vedkommende arbejder, ikke for »forsikret« i den betydning, hvori dette udtryk er anvendt i bl.a. AOW.

22 BUB 1976 blev erstattet af BUB 1989, hvis artikel 10, stk. 1, i den affattelse, der fandt anvendelse fra den 1. juli 1989 til den 1. januar 1992, bestemte, at »en hjemmehørende, som udelukkende er beskæftiget uden for Nederlandene, ikke er forsikret i medfør af de sociale forsikringer«. I perioden fra den 1. januar 1992 til den 1. januar 1997 bestemte samme bestemmelse i BUB 1989, at »en hjemmehørende, som i en uafbrudt periode på mindst tre måneder udelukkende er beskæftiget uden for Nederlandene, ikke er forsikret i medfør af de sociale forsikringer«. I henhold til den affattelse, der var gældende fra den 1. januar 1997 til den 1. januar 1999, bestemte artikel 10, stk. 1, i BUB 1989, at »en hjemmehørende, som i en uafbrudt periode på mindst tre måneder udelukkende er beskæftiget uden for Nederlandene, ikke er forsikret i medfør af de sociale forsikringer, medmindre arbejdet udføres i henhold til et ansættelsesforhold med en arbejdsgiver, der er bosat eller hjemmehørende i Nederlandene«.

23 Den 1. januar 1999 blev BUB 1989 erstattet af BUB 1999. I sidstnævntes artikel 12 bestemmes, at »en person, som bor i Nederlandene, og som i en uafbrudt periode på mindst tre måneder udelukkende er beskæftiget uden for Nederlandene, ikke er forsikret i henhold til de sociale forsikringer, medmindre arbejdet udelukkende udføres i henhold til et ansættelsesforhold med en arbejdsgiver, der er bosat eller hjemmehørende i Nederlandene«.

24 Både BUB 1989 og BUB 1999 indeholdt en billighedsklausul, i henholdsvis artikel 25 og artikel 24 heri, som gav SVB bemyndigelse til, i forbindelse med BUB 1989, i visse tilfælde at fravige de øvrige bestemmelser i denne bekendtgørelse med henblik på at afhjælpe meget alvorlige uretfærdigheder, som kunne følge af forsikringsforpligtelsen eller af udelukkelsen fra denne i henhold til den nævnte bekendtgørelse, eller til, i forbindelse med BUB 1999, at udelukke anvendelsen af bestemmelser i denne bekendtgørelse eller til at fravige disse, for så vidt som denne anvendelse, henset til betydningen af udvidelsen og begrænsningen af kredsen af forsikrede, fører til en meget alvorlig uretfærdighed, som udelukkende følger af forsikringsforpligtelsen eller af udelukkelsen fra denne i henhold til denne anden bekendtgørelse.

Tvisterne i hovedsagerne og de præjudicielle spørgsmål

25 Sagsøgerne i hovedsagerne er alle nederlandske statsborgere og er hjemmehørende i Nederlandene.

Sag C-95/18

26 H.D. Giesens ægtefælle arbejdede i Tyskland i 1970 og på ny i perioden fra den 19. maj 1988 til den 12. maj 1993 som »*geringfügig Beschäftigte*«, dvs. som en person, der er beskæftiget i ringe omfang. Hun arbejdede bl.a. som sælger i en tøjbutik og udførte sit arbejde i henhold til en tilkaldekontrakt i et antal timer om måneden, der ikke oversteg to eller tre dage om måneden.

27 Den 22. september 2006 ansøgte H.D. Giesen om alderspension og om ægtefælleydelse i henhold til AOW, som SVB tilkendte ham ved afgørelse af 3. oktober 2007. Imidlertid blev ægtefælleydelsen nedsat med 16%, idet fru Giesen ikke havde været forsikret i henhold til den sociale sikringsordning i Nederlandene i den periode, hvor hun arbejdede i Tyskland. H.D. Giesen indgav en klage over denne afgørelse, for så vidt som den vedrørte nedsættelsen af den nævnte ydelse. Ved afgørelse af 20. maj 2008 blev denne klage afvist som ugrundet.

28 Ved dom af 13. oktober 2008 fastslog Rechtbank Roermond (ret i første instans i Roermond, Nederlandene), at H.D. Giesens søgsmål til prøvelse af denne afgørelse skulle forkastes som ugrundet.

29 F. van den Berg arbejdede i Tyskland i korte perioder fra den 25. juni til den 24. juli 1972 og fra den 1. januar 1990 til den 31. december 1994. På grund af hans lave indtægt kunne han ikke anses for at være bidragspligtig i Tyskland. Den 17. januar 2008 ansøgte F. van den Berg om alderspension i henhold til AOW. Ved afgørelse af 1. august 2008 tilkendte SVB ham denne pension, men nedsatte den med 14% under hensyn til, at F. van den Berg i mere end syv år ikke havde været forsikret i Nederlandene. Ved afgørelse af 25. november 2008 fik F. van den Berg delvist medhold i en klage over denne afgørelse, og nedsættelsen blev fastsat til 10%.

30 Ved dom af 19. oktober 2009 fastslog Rechtbank Maastricht (ret i første instans i Maastricht, Nederlandene), at søgsmålet til prøvelse af afgørelsen af 25. november 2008 skulle forkastes som ugrundet.

Sag C-96/18

31 C.E. Franzen oppebar i henhold til AKW børneydelser i Nederlandene til sin datter, der er født i 1995, og som hun var enlig mor til. I november 2002 meddelte hun SVB, at hun fra den 1. januar 2001 havde haft beskæftigelse i Tyskland som frisør i 20 timer om ugen. Da C.E. Franzens indtægt fra dette arbejde var lav, var hun kun tilsluttet Unfallversicherung (lovpligtig tysk arbejdsulykkesforsikring) og var ikke omfattet af nogen af de øvrige tyske sociale sikringsordninger. Ved afgørelse af 25. februar 2003 fratog SVB hende børneydelserne med virkning fra den 1. oktober 2002.

32 Ved skrivelse af 21. september 2003 ansøgte C.E. Franzen, i medfør af artikel 24 i BUB 1999, om, at hendes udelukkelse fra dækning i henhold til de sociale forsikringer blev ophævet. Ved afgørelse af 15. marts 2004 afslog SVB denne ansøgning med den begrundelse, at C.E. Franzen hverken var forsikret i henhold til EU-retten eller i henhold til nederlandsk ret. Imidlertid har SVB oplyst, at den i forbindelse med meddelelsen af denne afgørelse havde foreslået C.E. Franzen, at hun ansøgte den kompetente tyske institution om udelukkende at være omfattet af den nederlandske lovgivning i medfør af artikel 17 i forordning nr. 1408/71. C.E. Franzen besvarede ikke dette forslag.

33 Den 30. januar 2006 indgav C.E. Franzen en ny ansøgning om børneydelser, som SVB imødekom ved afgørelse af 27. marts 2006, fra første kvartal 2006.

34 Ved skrivelse af 5. juni 2007 ansøgte C.E. Franzen om at få tildelt børneydelser fra fjerde kvartal 2002. Ved afgørelse af 5. juli 2007 konstaterede SVB, at C.E. Franzen fra første kvartal af 2006 ikke længere havde ret til børneydelse, men den besluttede ikke at tilbagesøge de med urette udbetalte beløb. Ved afgørelse af 16. november 2007 blev C.E. Franzens klage over afgørelsen af 5. juli 2007 afslået, og hendes begæring om fornyet prøvelse af 5. juni 2007 blev afvist.

35 Den 6. februar 2008 vedtog SVB, mens C.E. Franzens søgsmål til prøvelse af sidstnævnte afgørelse om afslag fortsat verserede ved Rechtbank Maastricht (ret i første instans i Maastricht, Nederlandene), en ny afgørelse, hvori begrundelsen for dens afgørelse af 16. november 2007 blev ændret, idet den

anførte, at ansøgningerne om børneydelser var blevet afslået med den begrundelse, at kun den tyske lovgivning fandt anvendelse på C.E. Franzen i medfør af artikel 13, stk. 2, i forordning nr. 1408/71, således at anvendelsen af de nederlandske sociale forsikringer var udelukket.

36 Ved dom af 5. august 2008 forkastede Rechtbank Maastricht (ret i første instans i Maastricht) C.E. Franzens søgsmål til prøvelse af afgørelserne fra SVB af 16. november 2007 og af 6. februar 2008 som ugrundede.

Betragtninger, der er fælles for de tre sager

37 F. van den Berg, H.D. Giesen og C.E. Franzen appellerede afgørelserne fra henholdsvis Rechtbank Maastricht (ret i første instans i Maastricht) og Rechtbank Roermond (ret i første instans i Roermond) til Centrale Raad van Beroep (appeldomstol i sager vedrørende social sikring og tjenestemænd, Nederlandene). Sidstnævnte retsinstans besluttede at udsætte sagerne og forelægge Domstolen præjudicielle spørgsmål vedrørende fortolkningen af artikel 13 i forordning nr. 1408/71 og af artikel 45 TEUF og 48 TEUF med henblik på at efterprøve, om EU-retten var til hinder for, at F. van den Berg, H.D. Giesen og C.E. Franzen blev udelukket fra den nederlandske sociale sikringsordning i de i disse sager omhandlede perioder.

38 Ved dom af 23. april 2015, Franzen m.fl. (C-382/13, EU:C:2015:261), fastslog Domstolen, at artikel 13, stk. 2, litra a), i forordning nr. 1408/71, sammenholdt med samme artikels stk. 1, skulle fortolkes således, at den under de i hovedsagen foreliggende omstændigheder ikke er til hinder for, at en vandrende arbejdstager, der er omfattet af beskæftigelsesmedlemsstatens lovgivning, i henhold til en national lovgivning i bopælsmedlemsstaten modtager ydelser i medfør af alderspensionsforsikringsordningen og børneydelser fra sidstnævnte medlemsstat.

39 Den 6. juni 2016 afsagde Centrale Raad van Beroep (appeldomstol i sager vedrørende social sikring og tjenestemænd) to domme, den ene vedrørende F. van den Berg og H.D. Giesen og den anden vedrørende C.E. Franzen, hvori den af dommen af 23. april 2015, Franzen m.fl. (C-382/13, EU:C:2015:261), udledte, at der i tilfælde som dem, der vedrører F. van den Berg, H.D. Giesen og C.E. Franzen, kunne tillades en undtagelse til det princip om, at kun én medlemsstats lovgivning finder anvendelse på området for social sikring, der følger af artikel 13 i forordning nr. 1408/71. Denne retsinstans anvendte således de billighedsklausuler, der er fastsat i artikel 25 i BUB 1989 og i artikel 24 i BUB 1999, med henblik på at udelukke anvendelsen af AOW's artikel 6a, litra b), og AKW's artikel 6a, litra b), og gav i de to sager appellanterne medhold i deres påstande.

40 SVB iværksatte kassationsanke til Hoge Raad der Nederlanden (Nederlandenes øverste domstol), som er den forelæggende ret i hovedsagerne, til prøvelse af dommene fra Centrale Raad van Beroep (appeldomstol i sager vedrørende social sikring og tjenestemænd).

41 Den forelæggende ret er af den opfattelse, at det er umuligt, på grundlag af dommen af 23. april 2015, Franzen m.fl. (C-382/13, EU:C:2015:261), uden at der opstår rimelig tvivl, at besvare spørgsmålet om, hvorvidt EU-retten ikke blot tillader, men navnlig, under omstændigheder som de i hovedsagerne omhandlede, påbyder at se bort fra den nationale ret, hvori det er fastsat, at en hjemmehørende i Nederlandene er udelukket fra denne medlemsstats sociale forsikringer, hvis vedkommende arbejder i en anden medlemsstat og, på grundlag af artikel 13 i forordning nr. 1408/71, er underlagt sidstnævnte medlemsstats lovgivning om social sikring.

42 Under disse omstændigheder har Hoge Raad der Nederlanden (Nederlandenes øverste domstol) besluttet at udsætte sag C-95/18 og sag C-96/18 og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

– I sag C-95/18:

»1) a) Skal artikel 45 TEUF og 48 TEUF fortolkes således, at disse bestemmelser i tilfælde som de foreliggende er til hinder for en national bestemmelse som AOW's artikel 6a, litra b)? Denne bestemmelse medfører, at en i Nederlandene hjemmehørende person ikke er forsikret efter de almindelige forsikringsordninger i bopælsstaten, såfremt denne hjemmehørende person er beskæftiget i en anden medlemsstat og i henhold til artikel 13 i forordning nr. 1408/71 er omfattet af beskæftigelsesstatens lovgivning om social sikring. De foreliggende tilfælde er kendetegnet ved, at de pågældende på grund af beskæftigelsesstatens lovgivning ikke er berettiget til alderspension på grund af det begrænsede omfang af deres beskæftigelse dér.

b) Har det for besvarelsen af [det første] spørgsmål[, litra a),] betydning, at en person, der er hjemmehørende i en i henhold til artikel 13 i forordning nr. 1408/71 ikke-kompetent bopælsstat, ikke skal betale bidrag til de almindelige forsikringsordninger i denne bopælsstat? I de perioder, hvor den hjemmehørende har beskæftigelse i en anden medlemsstat, er han nemlig i henhold til [denne artikel 13] udelukkende omfattet af beskæftigelsesstatens sociale sikringsordning, og heller ikke efter den nationale nederlandske lovgivning er der i et sådant tilfælde bidragspligt?

2) Har det for besvarelsen af [det første] spørgsmål betydning, at de pågældende havde mulighed for at tegne en frivillig forsikring efter AOW, eller at de kunne anmode SVB om for deres vedkommende at indgå en aftale som omhandlet i artikel 17 i forordning nr. 1408/71?

3) Er artikel 13 i forordning nr. 1408/71 til hinder for, at der for en person som Giesens ægtefælle, der før den 1. januar 1989 alene bedømt ud fra den nationale lovgivning i bopælsstaten Nederlandene var forsikret efter AOW, på basis af denne forsikring optjenes ret til aldersydelser, for så vidt det drejer sig om perioder, hvor hun i henhold til denne forordningsbestemmelse på grund af beskæftigelse i en anden medlemsstat var omfattet af lovgivningen i denne beskæftigelsesstat? Eller må retten til ydelser i henhold til AOW betragtes som en ret, som efter den nationale lovgivning ikke afhænger af betingelser vedrørende lønnet beskæftigelse eller med hensyn til forsikring som omhandlet i [dom af 20. maj 2008, Bosmann (C-352/06, EU:C:2008:290)], således at ræsonnementet i denne dom kan anvendes i hendes tilfælde?«

– I sag C-96/18:

»1) Skal artikel 45 TEUF og 48 TEUF fortolkes således, at disse bestemmelser i et tilfælde som de foreliggende er til hinder for en national bestemmelse som AKW's artikel 6a, litra b)? Denne bestemmelse medfører, at en i Nederlandene hjemmehørende person ikke er forsikret efter de almindelige forsikringsordninger i bopælsstaten, såfremt denne hjemmehørende person er beskæftiget i en anden medlemsstat og i henhold til artikel 13 i forordning nr. 1408/71 er omfattet af beskæftigelsesstatens lovgivning om social sikring. Det foreliggende tilfælde er kendetegnet ved, at den pågældende på grund af beskæftigelsesstatens lovgivning ikke er berettiget til børneydelse på grund af det begrænsede omfang af hendes beskæftigelse dér.

2) Har det for besvarelsen af det foregående spørgsmål betydning, at den pågældende havde mulighed for at anmode SVB om for hendes vedkommende at indgå en aftale som omhandlet i artikel 17 i forordning nr. 1408/71?«

43 Sag C-95/18 og sag C-96/18 blev ved afgørelse truffet af Domstolens præsident den 12. marts 2018 forenet med henblik på den skriftlige forhandling, den mundtlige forhandling og dommen.

Om de præjudicielle spørgsmål

Om formaliteten med hensyn til anmodningen om præjudiciel afgørelse i sag C-95/18

44 I de skriftlige indlæg har F. van den Berg gjort gældende, at anmodningen om præjudiciel afgørelse i sag C-95/18 ikke kan antages til realitetsbehandling med den begrundelse, at en kassationsappel ved Hoge Raad der Nederlanden (Nederlandenes øverste domstol) kun ville kunne indgives for så vidt angår et begrænset antal bestemmelser, hvoriblandt AOW's artikel 6a ikke indgår. Den forelæggende ret burde derfor ikke have undersøgt sagens realitet og har således ikke kompetence til at forelægge Domstolen præjudicielle spørgsmål.

45 I denne henseende bemærkes, at det udelukkende tilkommer den nationale ret, for hvilken en tvist er indbragt, og som har ansvaret for den retlige afgørelse, som skal træffes, på grundlag af omstændighederne i den konkrete sag at vurdere, såvel om en præjudiciel afgørelse er nødvendig for, at den kan afsige dom, som relevansen af de spørgsmål, den forelægger Domstolen. Når de forelagte spørgsmål vedrører fortolkningen af en EU-retlig regel, er Domstolen derfor principielt forpligtet til at træffe afgørelse (dom af 10.12.2018, Wightman m.fl., C-621/18, EU:C:2018:999, præmis 26 og den deri nævnte retspraksis).

46 Heraf følger, at der foreligger en formodning for, at spørgsmål om EU-retten er relevante. Domstolen kan kun afslå at træffe afgørelse vedrørende et præjudicielt spørgsmål fra en national ret, såfremt det klart fremgår, at den ønskede fortolkning af en EU-retlig regel savner enhver forbindelse med realiteten i hovedsagen eller dennes genstand, når problemet er af hypotetisk karakter, eller når Domstolen ikke råder over de faktiske og retlige oplysninger, som er nødvendige for, at den kan foretage en sagligt korrekt besvarelse af de forelagte spørgsmål (dom af 10.12.2018, Wightman m.fl., C-621/18, EU:C:2018:999, præmis 27 og den deri nævnte retspraksis).

47 I denne henseende fremgår det af Domstolens faste praksis, at det, i forbindelse med den procedure, der er fastsat i artikel 267 TFUE, ikke tilkommer Domstolen at efterprøve, om den afgørelse, som den har fået forelagt, er blevet truffet i overensstemmelse med bestemmelserne i national ret om retternes sammensætning og virkemåde (dom af 16.6.2015, Gauweiler m.fl., C-62/14, EU:C:2015:400, præmis 26 og den deri nævnte retspraksis).

48 F. van den Bergs argumenter er følgelig ikke tilstrækkelige til at tilbagevise den formodning om relevans, der er nævnt i denne doms præmis 46. Det følger heraf, at anmodningen om præjudiciel afgørelse i sag C-95/18 kan antages til realitetsbehandling.

Om det første og andet spørgsmål i sag C-95/18 og i sag C-96/18

49 Med det første og andet spørgsmål i sag C-95/18 og sag C-96/18, som skal behandles samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 45 TEUF og 48 TEUF skal fortolkes således, at de er til hinder for en lovgivning i en medlemsstat, i henhold til hvilken en vandrende arbejdstager, som er bosat i denne medlemsstat, og som i henhold til artikel 13 i forordning nr. 1408/71 er underlagt lovgivningen om social sikring i beskæftigelsesmedlemsstaten, ikke er forsikret i henhold til de sociale forsikringer i denne bopælsmedlemsstat, selv om lovgivningen i beskæftigelsesmedlemsstaten ikke tillægger denne arbejdstager ret til alderspension eller børneydelser.

50 Med henblik på at besvare disse spørgsmål bemærkes, at med henblik på at sikre arbejdstageres og selvstændige erhvervsdrivendes frie bevægelighed inden for Unionen under hensyntagen til ligebehandlingen af disse med hensyn til de forskellige nationale lovgivninger er der med forordning nr. 1408/71 i dennes afsnit II indført et system af samordningsregler, som bl.a. omhandler bestemmelsen af, hvilken lovgivning eller hvilke lovgivninger der skal anvendes på de arbejdstagere og

selvstændige erhvervsdrivende, som gør brug af deres ret til fri bevægelighed. Dette sæt udtømmende lovvalgsregler bevirker, at lovgiver i den enkelte medlemsstat herefter i princippet ikke er beføjet til efter eget skøn at fastlægge rækkevidden af og anvendelsesbetingelserne for national lovgivning for så vidt angår de omfattede personer samt det område, inden for hvilket de nationale forskrifter finder anvendelse (dom af 26.2.2015, de Ruyter, C-623/13, EU:C:2015:123, præmis 34 og 35 og den deri nævnte retspraksis).

51 I denne forbindelse bestemmer 13, stk. 1, i forordning nr. 1408/71, som fastsætter de almindelige regler til bestemmelse af, hvilken lovgivning der skal anvendes, at de personer, på hvem denne forordning finder anvendelse, alene er undergivet lovgivningen i én medlemsstat, hvilket – med forbehold for de tilfælde, der er fastsat i artikel 14c og 14f – udelukker enhver mulighed for samtidig anvendelse af flere nationale lovgivninger for en og samme periode (dom af 26.2.2015, de Ruyter, C-623/13, EU:C:2015:123, præmis 36 og den deri nævnte retspraksis).

52 I denne artikels stk. 2, litra a), som konkretiserer princippet om, at kun én medlemsstats lovgivning finder anvendelse på området for social sikring således som defineret i artikel 13, stk. 1, i forordning nr. 1408/71, præciseres, at en person, der har lønnet beskæftigelse på en medlemsstats område, er omfattet af denne stats lovgivning, selv om han er bosat på en anden medlemsstats område.

53 Imidlertid kan dette princip om, at kun én medlemsstats lovgivning finder anvendelse, ikke fratage en medlemsstat, som ikke er kompetent i henhold til bestemmelserne i afsnit II i forordning nr. 1408/71, muligheden for, på visse betingelser, at tildele en vandrende arbejdstager børneydelser eller alderspension i medfør af sin nationale lovgivning. Forordning nr. 1408/71 kan nemlig ikke hindre en persons bopælsmedlemsstat i, i medfør af dens lovgivning, at tildele børneydelser eller alderspension til denne person, selv om denne i medfør af denne forordnings artikel 13, stk. 2, litra a), er underlagt lovgivningen i den medlemsstat, hvor vedkommende har lønnet beskæftigelse (jf. i denne retning dom af 23.4.2015, Franzen m.fl., C-382/13, EU:C:2015:261, præmis 58-61 og den deri nævnte retspraksis).

54 Den forelæggende ret har anført, at den gældende nederlandske lovgivning i hovedsagerne udelukker en person, som bor på det nationale område, fra at være tilsluttet den nationale sociale sikringsordning, når vedkommende arbejder i en anden medlemsstat. Denne lovgivning giver heller ikke mulighed for at bortse fra denne udelukkelse, idet de billighedsklausuler, der er fastsat i BUB 1989 og i BUB 1999, ikke kan påberåbes under de i hovedsagerne foreliggende omstændigheder. Således kan en person, der befinder sig i en situation som dem, der foreligger i disse sager, ifølge den forelæggende ret ikke nyde godt af muligheden for at fravige det princip om, at kun én medlemsstats lovgivning finder anvendelse, som er fastslået af Domstolen.

55 Denne kontekst kendetegnes ligeledes ved den omstændighed, at vandrende arbejdstagere i det foreliggende tilfælde ikke har haft ret til sociale ydelser i medfør af lovgivningen i beskæftigelsesmedlemsstaten, som er kompetent i henhold til artikel 13 i forordning nr. 1408/71.

56 Det fremgår ganske vist af Domstolens faste praksis, at alle bestemmelserne i EUF-traktaten om den frie bevægelighed for personer skal gøre det lettere for EU-borgerne at udøve erhvervsmæssig beskæftigelse af enhver art på hele Unionens område, og at disse bestemmelser indeholder et forbud mod foranstaltninger, som kan stille disse borgere ringere, såfremt de ønsker at udøve beskæftigelse på en anden medlemsstats område. Den primære EU-ret kan imidlertid ikke garantere en arbejdstager, at en flytning fra dennes oprindelsesmedlemsstat til en anden medlemsstat har neutrale virkninger på det sociale område, idet en sådan flytning, henset til de forskelle, der er mellem medlemsstaternes ordninger og lovgivninger, i det konkrete tilfælde kan være mere eller mindre fordelagtig eller bebyrdende for den pågældende person med hensyn til dette område (jf. i denne retning dom af 18.7.2017, Erzberger, C-566/15, EU:C:2017:562, præmis 33 og 34 og den deri nævnte retspraksis).

57 Hvad for det første angår artikel 45 forholder det sig således, at selv om denne er til hinder for enhver national foranstaltning, som kan gøre det vanskeligere eller mindre attraktivt for unionsborgerne at udøve de ved denne bestemmelse sikrede grundlæggende friheder, giver den nævnte artikel ikke en arbejdstager, som flytter til en anden medlemsstat end sin oprindelsesmedlemsstat, ret til i værtsmedlemsstaten at påberåbe sig den samme sociale dækning som den, han var berettiget til i sin oprindelsesmedlemsstat i overensstemmelse med lovgivningen i sidstnævnte medlemsstat (jf. analogt dom af 18.7.2017, Erzberger, C-566/15, EU:C:2017:562, præmis 33 og 35).

58 Artikel 45 TEUF kan heller ikke fortolkes således, at den giver en vandrende arbejdstager ret til i sin bopælsmedlemsstat at påberåbe sig samme sociale dækning som den, han ville kunne få, hvis han arbejdede i denne medlemsstat, når han arbejder i en anden medlemsstat og ikke har en sådan dækning i medfør af bestemmelserne i den kompetente medlemsstat i henhold til artikel 13 i forordning nr. 1408/71.

59 Hvad for det andet angår artikel 48 TEUF, som foreskriver et system med koordinering og ikke en harmonisering af medlemsstaternes lovgivninger, er bestemmelsen endvidere ikke til hinder for, at de sociale sikringsordninger i de forskellige medlemsstater indeholder forskellige materielle og formelle regler, og at medlemmernes rettigheder følgelig er forskellige, idet den enkelte medlemsstat fortsat under iagttagelse af EU-retten har kompetence til at fastsætte betingelserne for tildeling af ydelser i henhold til en social sikringsordning (dom af 12.6.2012, Hudzinski og Wawrzyniak, C-611/10 og C-612/10, EU:C:2012:339, præmis 42).

60 At fortolke artikel 48 TEUF således, at den forpligter en medlemsstat, som ikke har kompetence, til at tildele en social dækning til en vandrende arbejdstager, som har lønnet beskæftigelse i en anden medlemsstat, ville imidlertid under omstændigheder som de i hovedsagerne omhandlede stille spørgsmålstegn ved det system med koordinering af de lovgivninger i medlemsstaterne, der finder anvendelse på området for social sikring, som er konkretiseret ved det princip om, at kun én medlemsstats lovgivning finder anvendelse, der er fastsat i artikel 13 i forordning nr. 1408/71.

61 En sådan fortolkning risikerer nemlig at skade den ligevægt, der er indført ved EUF-traktaten, for så vidt som en sådan forpligtelse i situationer som de i hovedsagerne omhandlede ville kunne føre til, at kun loven i den medlemsstat, der tilbyder den mest favorable sociale dækning, anvendes. Et sådant tilknytningskriterium ville imidlertid være meget svært at håndtere, henset til de talrige potentielle ydelser, som henhører under de forskellige sociale sikringsgrene, der er opregnet i artikel 4, stk. 1, i forordning nr. 1408/71.

62 En sådan løsning ville desuden kunne skade den økonomiske ligevægt for det sociale sikringssystem i den medlemsstat, som tilbyder den mest favorable sociale dækning.

63 Det fremgår af de oplysninger, som den forelæggende ret er fremkommet med i dens anmodninger om præjudiciel afgørelse, at den manglende sociale dækning for de vandrende arbejdstagere, der er parter i tvisterne i hovedsagerne, i de perioder, hvor de har arbejdet uden for deres bopælsmedlemsstat, kun følger af anvendelsen af lovgivningen i den medlemsstat, der er kompetent i medfør af artikel 13 i forordning nr. 1408/71. Indholdet af de nationale lovgivninger på området for social sikring er imidlertid ikke genstand for en harmonisering, hverken på grundlag af bestemmelserne i EUF-traktaten eller på grundlag af forordning nr. 1408/71.

64 Følgelig kan artikel 45 TEUF og 48 TEUF ikke fortolkes således, at de under omstændigheder som de i hovedsagerne omhandlede forpligter bopælsmedlemsstaten til at tildele sociale ydelser til en vandrende arbejdstager, når denne ikke har ret til sådanne ydelser i medfør af lovgivningen i beskæftigelsesmedlemsstaten, som er kompetent i medfør af artikel 13 i forordning nr. 1408/71.

65 Imidlertid bemærkes, at to medlemsstater inden for rammerne af artikel 17 i forordning nr. 1408/71 har mulighed for efter aftale at gøre undtagelser fra princippet om, at kun én medlemsstats lovgivning finder anvendelse, til fordel for visse personer eller visse personkategorier. Denne mulighed er særlig oplagt, når den anvendelige ret i beskæftigelsesmedlemsstaten som i tilfældet med parterne i hovedsagerne ikke tildeler en vandrende arbejdstager ret til en alderspension eller til børneydelser, mens denne ville have nydt godt af sådanne rettigheder, hvis vedkommende havde været arbejdsløs i sin bopælsmedlemsstat.

66 Det følger af samtlige ovenstående betragtninger, at artikel 45 TEUF og 48 TEUF skal fortolkes således, at de ikke er til hinder for en lovgivning i en medlemsstat, i henhold til hvilken en vandrende arbejdstager, som er bosat på denne medlemsstats område, og som i henhold til artikel 13 i forordning nr. 1408/71 er underlagt lovgivningen om social sikring i beskæftigelsesmedlemsstaten, ikke er forsikret i medfør af de sociale forsikringer i denne bopælsmedlemsstat, selv om lovgivningen i beskæftigelsesmedlemsstaten ikke tillægger denne arbejdstager ret til en alderspension eller til børneydelser.

Om det tredje spørgsmål i sag C-95/18

67 Med det tredje spørgsmål i sag C-95/18 ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 13 i forordning nr. 1408/71 skal fortolkes således, at den er til hinder for, at en medlemsstat på det område, hvorpå en vandrende arbejdstager er bosat, og som ikke er kompetent i henhold til denne artikel, betinger tildelingen af en ret til alderspension til denne vandrende arbejdstager af en pensionsforpligtelse, som indebærer betaling af obligatoriske bidrag.

68 I denne henseende bemærkes, at hvis en person, der har lønnet beskæftigelse på en medlemsstats område, i henhold til artikel 13, stk. 2, litra a), i forordning nr. 1408/71 er omfattet af denne stats lovgivning, selv om han er bosat på en anden medlemsstats område, forholder det sig ikke desto mindre således, at forordningen ikke kan hindre bopælsstaten i at tildele en social ydelse så som en alderspension til en sådan person i henhold til dens nationale lovgivning (jf. i denne retning dom af 20.5.2008, Bosmann, C-352/06, EU:C:2008:290, præmis 31).

69 I dommen af 20. maj 2008, Bosmann (C-352/06, EU:C:2008:290, præmis 32), præciserede Domstolen, idet den henviste til dom af 12. juni 1986, Ten Holder (302/84, EU:C:1986:242), og dom af 10. juli 1986, Luijten (60/85, EU:C:1986:307), at disse domme, læst i deres specifikke sammenhæng, som adskiller sig fra omstændighederne i hovedsagerne, ikke kan tjene som grundlag for at hindre, at en medlemsstat, som ikke er den kompetente medlemsstat, og som ikke betinger retten til en familieydelse af beskæftigelse eller social sikring, kan tildele en sådan familieydelse til en arbejdstager, der er bosat på dens område, når muligheden for at tildele en sådan ydelse faktisk følger af medlemsstatens nationale lovgivning.

70 Domstolen har ved at fastslå, at en medlemsstat, der ikke er kompetent, henset til artikel 13 i forordning nr. 1408/71, ikke kan betinge retten til en familieydelse af et krav om forsikring, blot belyst princippet om, at kun én medlemsstats lovgivning finder anvendelse, således som dette finder anvendelse på vandrende arbejdstagere. Artikel 13, stk. 2, litra a), i forordning nr. 1408/71 bestemmer nemlig, at en person, der har lønnet beskæftigelse på en medlemsstats område, er omfattet af denne stats lovgivning, selv om denne person er bosat på en anden medlemsstats område. Det følger heraf, at den medlemsstat, hvor den vandrende arbejdstager er bosat, i henhold til princippet om, at kun én medlemsstats lovgivning finder anvendelse, ikke kan pålægge denne arbejdstager en forsikringsforpligtelse uden at anfægte det koordineringssystem, der er fastsat i artikel 48 TEUF.

71 En sådan forsikringsforpligtelse, som indebærer betaling af bidrag pålagt af en medlemsstat, som ikke er kompetent, henset til artikel 13 i forordning nr. 1408/71, ville risikere at pålægge en vandrende arbejdstager at betale bidrag til de sociale sikringssystemer i to forskellige medlemsstater, hvilket ville være i strid med det princip om, at kun én medlemsstats lovgivning finder anvendelse, som EU-lovgiver har ønsket at indføre.

72 Den omstændighed, at den medlemsstat, som ikke er kompetent i henhold til artikel 13 i forordning nr. 1408/71, ikke kan betinge retten til en børneydelse af et krav om forsikring, kan imidlertid ikke forstås således, at en vandrende arbejdstagers tilslutning er forbudt i denne medlemsstat. Bopælsmedlemsstaten kan nemlig på grundlag af et tilknytningskriterium, der er forskelligt fra betingelserne om beskæftigelse eller forsikring, tildele social ydelser, bl.a. ydelser ved alderdom, til en person, der er bosat på dens område, når muligheden for en sådan tildeling rent faktisk følger af dens lovgivning.

73 Det følger af anmodningen om præjudiciel afgørelse i sag C-95/18, at H.D. Giesens ægtefælle i overensstemmelse med den nationale ret, der fandt anvendelse i den i hovedsagen omhandlede periode, var forsikret i henhold til AOW som hjemmehørende i Nederlandene i denne periode. Det tilknytningskriterium, der blev lagt til grund i denne lovgivning, var derfor den vandrende arbejdstagers bopælssted.

74 Under den mundtlige forhandling oplyste den nederlandske regering imidlertid, at betaling af bidrag havde været nødvendigt for tildelingen af ydelser ved alderdom, og at den blotte betingelse om bopæl på tidspunktet for de i hovedsagen i sag C-95/18 foreliggende faktiske omstændigheder ikke var tilstrækkelig til at få tildelt sådanne ydelser. Det tilkommer derfor den forelæggende ret at efterprøve, om H.D. Giesens ægtefælle, på tidspunktet for de i sag C-95/18 omhandlede faktiske omstændigheder, havde ret til ydelser ved alderdom uafhængigt af en bidragsforpligtelse.

75 Det skal endvidere præciseres, at det fremgår af Domstolens praksis, at artikel 45 TEUF og 48 TEUF samt forordning nr. 1408/71, der er vedtaget til gennemførelse heraf, bl.a. har til formål at undgå, at en arbejdstager, der har benyttet sin ret til fri bevægelighed, uden saglig begrundelse behandles ringere end en arbejdstager, der har tilbragt hele sit arbejdsliv i én og samme medlemsstat (dom af 12.6.2012, Hudzinski og Wawrzyniak, C-611/10 og C-612/10, EU:C:2012:339, præmis 80 og den deri nævnte retspraksis).

76 Dette ville imidlertid være tilfældet, hvis den i hovedsagerne omhandlede nationale lovgivning stillede den vandrende arbejdstager ringere i forhold til de arbejdstagere, som udøver alle deres aktiviteter i den medlemsstat, hvor denne lovgivning finder anvendelse, og hvis den fører til, at denne arbejdstager forpligtes til at betale sociale bidrag, som ikke kommer ham til gode, hvilket det tilkommer den forelæggende ret at efterprøve.

77 Det følger af samtlige ovenstående betragtninger, at artikel 13 i forordning nr. 1408/71 skal fortolkes således, at den er til hinder for, at en medlemsstat, på hvis område en vandrende arbejdstager er bosat, og som ikke er kompetent i henhold til denne artikel, betinger tildelingen af en ret til en alderspension til denne vandrende arbejdstager af en forsikringsforpligtelse, som indebærer betaling af obligatoriske bidrag.

Sagsomkostninger

78 Da sagernes behandling i forhold til hovedsagernes parter udgør et led i de sager, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Fjerde Afdeling) for ret:

1) **Artikel 45 TEUF og 48 TEUF skal fortolkes således, at de ikke er til hinder for en lovgivning i en medlemsstat, i henhold til hvilken en vandrende arbejdstager, som er bosat på denne medlemsstats område, og som i henhold til artikel 13 i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som ændret og ajourført ved Rådets forordning (EF) nr. 118/97 af 2. december 1996, som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1992/2006 af 18. december 2006, er underlagt lovgivningen om social sikring i beskæftigelsesmedlemsstaten, ikke er forsikret i medfør af de sociale forsikringer i denne bopælsmedlemsstat, selv om lovgivningen i beskæftigelsesmedlemsstaten ikke tillægger denne arbejdstager ret til en alderspension eller til børneydelser.**

2) **Artikel 13 i forordning nr. 1408/71, som ændret og ajourført ved forordning nr. 118/97, som ændret ved forordning nr. 1992/2006, skal fortolkes således, at den er til hinder for, at en medlemsstat, på hvis område en vandrende arbejdstager er bosat, og som ikke er kompetent i henhold til denne artikel, betinger tildelingen af en ret til en alderspension til denne vandrende arbejdstager af en forsikringsforpligtelse, som indebærer betaling af obligatoriske bidrag.**

Underskrifter